

Sygn. akt IV U 1092/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Bebłot

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2017 roku w Częstochowie

sprawy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

z udziałem zainteresowanej J. K. (1)

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 29 czerwca 2016 roku Nr (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od odwołującej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę 4800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

3. **odstępuje od obciążenia J. K. (1) kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.**

Sygn. akt IV 1092/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 czerwca 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił dla J. K. (1), jako pracownika u płatnika składek (...) sp. z o.o., wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia do sierpnia 2015 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonej u płatnika składek kontroli ustalono, że aneksy do umowy o pracę łączącej J. K. (1) z płatnikiem składek z dnia 23 lutego 2015 roku i 25 marca 2015 roku, znacznie podwyższające kwotę jej wynagrodzenia zasadniczego przy jednoczesnym obniżeniu etatu, służyły jedynie uzyskaniu zawyżonego zasiłku chorobowego. Jako podstawę prawną decyzji organ

rentowy wskazał przepisy art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 41 ust. 6, art. 46 ust. 1, art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 79 ust. 1, 2 i 5, art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł płatnik składek (...) sp. z o.o.
w C. zarzucając:

- bezpodstawne przyjęcie, że zakwestionowane przez ZUS aneksy do umowy o pracę zawarte z J. K. (1) w dniach 23 lutego 2015 roku i 25 marca 2015 roku były czynnościami sprzecznymi z prawem, miały charakter fikcyjny i zostały zawarte dla pozoru jedynie w celu zawyżenia podstawy wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego, podczas gdy rzeczywistą wolą stron była zmiana warunków zatrudnienia i wynagrodzenia (zmiana stosunku pracy) związana z restrukturyzacją przedsiębiorstwa płatnika i związane z nią zmiany organizacyjne i bezpodstawne uznanie, że płatnik składek podpisując z pracownicą aneksy do umów o pracę naruszył zasady współzycia społecznego;

- błędne ustalenie, że strony nie realizowały obowiązków wynikających z aneksów do umowy o pracę, podczas gdy pracownica podjęła pracę na nowych warunkach i strony realizowały swoje obowiązki określone aneksem;

- przedwczesność decyzji ZUS – nieustalenie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym okoliczności poprzedzających zamianę warunków zatrudnienia oraz okoliczności powstałych po tej zmianie świadczących o rzeczywistym realizowaniu praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy o pracę;

- nieuwzględnienie faktu, iż od J. K. (1) zostały odprowadzone na ubezpieczenie społeczne składki od wynagrodzenia wskazanego w aneksach do umowy o pracę zarówno przed korzystaniem przez w/w ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jak i w późniejszym czasie;

- zakwestionowanie swobody woli stron stosunku pracy w zakresie kształtowania wysokości i warunków wynagrodzenia za wykonywaną pracę.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zwartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo ZUS wniósł o zasądzenie na jego rzecz od płatnika składek kosztów zastępstwa procesowego w wysokość według norm przepisanych.

Zainteresowana J. K. (1) wniosła o uwzględnienie odwołania płatnika składek, z tą modyfikacją, że w miejsca żądania uchylenia zaskarżonej decyzji wniosła o jej zmianę i ustalenie dla niej za sporny okres takich podstaw wymiaru składek jakie były wykazywane przez spółkę w spornym okresie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) sp. z o.o. w C. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 11 października 2001 roku. Przedmiotem działalności spółki jest zasadniczo produkcja urządzeń i systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych. Prezesem Zarządu spółki jest S. M., który od 5 maja 2014 roku przebywał w Wielkiej Brytanii, skąd został przymusowo sprowadzony do Polski w 2017 roku.

(v. odpis informacji z KRS-u k. 18-24, zeznania świadka Ż. B. k. 100-101)

W dniu 6 lutego 2006 roku odwołująca zawarła umowę o pracę z J. K. (1) (wówczas T.), na podstawie której zainteresowana została zatrudniona na czas próbny do dnia 5 maja 2006 roku na stanowisku analityka finansowego,

w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem w kwocie 1.000,00 zł. W dniu 6 maja 2006 roku strony zawarły umowę o pracę na czas określony do dnia 30 listopada 2006 roku, na mocy której zainteresowana miała nadal wykonywać pracę na stanowisku analityka finansowego, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem, w kwocie 1.000,00 zł. Z dniem 1 sierpnia 2006 roku wynagrodzenie J. K. (1) zostało podwyższone do kwoty 2.657,83 zł. W dniu 10 listopada 2006 roku strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony do dnia 30 listopada 2016 roku, na dotychczasowych warunkach pracy i płacy. Z dniem 1 kwietnia 2007 roku wynagrodzenie zainteresowanej wzrosło do kwoty 3.429,00 zł, a następnie z dniem 1 czerwca 2008 roku do kwoty 4.200,00 zł. Z dniem 20 czerwca 2008 roku J. K. (1) powierzono obowiązki kierownika działu handlowego (...)P. (jeden z dwóch wewnętrznych oddziałów spółki (...)), przy czym bez zmian pozostała wysokość jej wynagrodzenia za pracę. Z dniem 1 kwietnia 2009 roku wynagrodzenie zainteresowanej wzrosło do kwoty 4.919,00 zł, a następnie z dniem 10 maja 2010 roku przyznano jej wynagrodzenie według stawki 29,17 zł za godzinę pracy.

Na mocy porozumienia stron z dnia 16 stycznia 2014 roku powódce powierzono obowiązki dyrektora handlowego, a łącząca strony umowa o pracę została przekształcona w umowę o pracę zwartą na czas nieokreślony. Pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian.

Do zakresu obowiązków zainteresowanej jako dyrektora handlowego należały:

- organizowanie stanowisk pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zapewnienie wyposażenia i egzekwowanie stosowania przez podległych pracowników wymaganych środków ochrony indywidualnej, zbiorowej oraz odzieży i obuwia roboczego;
- dbanie o sprawność środków ochrony indywidualnej i zbiorowej oraz ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem;
- egzekwowanie przestrzenia przez pracowników przepisów i zasad BHP i p.poż.;
- organizowanie, przygotowywanie i prowadzenie prac z uwzględnieniem zabezpieczenia pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy;
- dbanie o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego;
- sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad prawidłowością i bezpiecznym wykonywaniem prac przez podległych pracowników;
- wdrażanie i odpowiedzialność za wdrażanie w podległych działach, zaleceń specjalisty BHP;
- nadzór i kontrola nad wykonywaniem wszelkich obowiązków z zakresu BHP i p.poż. w podległych działach;
- koordynacja prac ze specjalistą ds. BHP zakładu;
- zapewnienie, aby maszyny i urządzenia na istniejących stanowiskach pracy, zostały odpowiednio dostosowane do wymagań minimalnych lub zasadniczych BHP;
- wyposażanie nowych stanowisk pracy wyłącznie w maszyny i urządzenia spełniające wymagania zasadnicze BHP;
- informowanie i konsultowanie ze specjalistą ds. BHP wszelkich zmian na istniejących oraz na nowo powstających stanowiskach pracy i procesach pracy;
- przeprowadzanie niezbędnych instruktaży stanowiskowych BHP dla podległych pracowników;

- udział w ocenie ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą przez podległych pracowników;
- nadzór nad terminowością przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich;
- zapewnianie, aby podlegli pracownicy posiadali niezbędne uprawnienia i kwalifikacje do wykonywanej pracy;
- nadzór i egzekwowanie przestrzelenia zasad i przepisów BHP i p.poż. przez pracowników firm zewnętrznych pracujących na podległym obszarze;
- obsługa klientów;
- zdobywanie nowych klientów i utrzymywanie z nimi kontaktów;
- zarządzanie pracownikami działu handlowego i ofertowego;
- analiza rynku i konkurencji;
- uczestnictwo w pokazach i targach;
- prezentacja ofert firmy;
- negocjowanie warunków sprzedaży;
- raportowanie do Prezesa Zarządu;
- wyposażanie pracowników (odzież i obuwie robocze, środki ochrony indywidualnej – ewidencja).

Na podstawie aneksu do umowy o pracę z dnia 23 lutego 2015 roku J. K. (1) powierzono obowiązki dyrektora generalnego (...)P., jej wymiar czasu pracy obniżono do 7/8 etatu, a wynagrodzenie podniesiono do kwoty 12.000,00 zł miesięcznie. Pozostałe warunki umowy o pracę pozostały bez zmian.

Do zakresu obowiązków zainteresowanej jako dyrektora generalnego, według pisemnego zakresu czynności, miały należeć:

- przedkładanie analiz, informacji, sprawozdań i raportów dla Zarządu spółki;
- opracowanie projektów i wdrażanie zatwierdzonych planów krótko-, średnio- i długoterminowych;
- opracowanie projektów i wdrażanie zatwierdzonych strategii rozwoju spółki oraz ich aktualizacje;
- zarządzanie relacjami na zewnątrz firmy w celu rozwinięcia i utrzymania wysokiego poziomu współpracy z firmami, organizacjami rządowymi, bankami i innymi instytucjami
- koordynowanie przestrzegania działalności wszystkich pionów firmy;
- nadzorowanie przestrzegania obowiązujących zasad obiegu dokumentów;
- nadzorowanie przestrzegania tajemnicy państwowej i służbowej stosownie do przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych;
- nadzorowanie przestrzegania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych;
- kierowanie warunkami stymulującymi rozwój spółki;

- ustalanie i zatwierdzanie zadań i celów sprzedaży;
- opracowanie strategii i planów marketingowych;
- nadzorowanie realizacji zadań i celów marketingowo-handlowych;
- rozpoznawanie i wycena nowych możliwości rynkowych oraz zalecanie podjęcia odpowiednich kroków w celu ich wykorzystania;
- prowadzenie badań i analizy rynku oraz trendów na nim panujących oraz zlecenie wykonania odpowiednich działań w związku z sytuacją rynkową;
- rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między pionami i działami;
- ustalanie wewnętrznych procedur służących osiągnięciu celów przez firmę;
- współpracowanie z audytorem oraz innymi organami kontroli;
- nadzorowanie realizacji zaleceń pokontrolnych;
- nadzorowanie spraw związanych z reklamacjami i serwisem;
- weryfikowanie celów i planów w zależności od aktualnej kondycji firmy;
- kierowanie i koordynowanie formułowania programów i planów finansowych w celu zdobycia nowych funduszy oraz osiągnięcia możliwych zwrotów kosztów inwestycyjnych.

Aneks do umowy o pracę z dnia 25 marca 2015 roku wynagrodzenie zainteresowanej podniesiono do kwoty 24.000,00 zł miesięcznie, przy pozostawieniu bez zmian pozostałych warunków umowy o pracę.

Aneks do umowy o pracę z dnia 17 czerwca 2015 roku zainteresowanej powierzono stanowisko dyrektora handlowego, za wynagrodzeniem 7.650,00 zł miesięcznie. Pozostałe warunki umowy o pracę pozostały bez zmian.

(v. akta osobowe zainteresowanej)

Odwołująca terminowo i w pełnej wysokości odprowadzała składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, od podstaw wymiaru składek wynikających z kolejnych aneksów do umowy o pracę zawartej z zainteresowaną, jak również wypłacała jej wynagrodzenie za pracę określone tymi aneksami.

W okresach od 5 do 6 lutego 2015 roku, od 6 maja do 7 czerwca 2015 roku oraz od 8 lipca do 15 listopada 2015 roku J. K. (1) przebywała na zwolnieniach lekarskich, następnie w okresie od 16 listopada 2015 roku do 15 maja 2016 roku na urlopie macierzyńskim i dodatkowym urlopie macierzyńskim, a w okresie od 16 maja 2016 roku do 31 maja 2016 roku korzystała z urlopu rodzicielskiego. Ostatnią miesięczkę przed zajęciem w ciążę zainteresowana miała w dniu 1 lutego 2015 roku.

(v. akta rentowe zainteresowanej, kopia akt kontroli ZUS, dokumentacja medyczna zainteresowanej k. 43 akt sprawy 1301/16 Sądu okręgowego w Częstochowie)

Wszelkie decyzje w sprawie powierzania J. K. (1) kolejnych stanowisk pracy oraz w przedmiocie związanych z nimi zmian wysokości jej wynagrodzenia za pracę, faktycznie podejmował Prezes Zarządu spółki (...)

(v. zeznania świadka Ż. B. k. 100-101)

Analogiczne do zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji z dnia 29 czerwca 2016 roku decyzje obniżające podstawę wymiaru składek organ rentowy wydał także w stosunku do 5 innych pracowników (...) sp. z o.o. w C., tj. S. M., K. K., M. P., I. P. i R. P..

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy IV U 1090/16 Sądu Okręgowego w C. I. P. został zatrudniony u odwołującej z dniem 31 maja 2013 roku na stanowisku dyrektora handlowego, w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.600,00 zł miesięcznie. Aneksem do umowy o pracę z dnia 29 stycznia 2015 roku w/w powierzono mu stanowisko dyrektora zarządzającego, jego wymiar czasu pracy zredukowano do 3/4 etatu, a wynagrodzenie za pracę podwyższono do kwoty 43.000,00 zł miesięcznie. Kolejnym aneksem do umowy o pracę z dnia 1 września 2015 roku I. P. ponownie zatrudniony został w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyrektora generalnego, za minimalnym wynagrodzeniem za pracę, plus prowizja od sprzedaży. W okresie od 9 lutego 2015 roku do 31 lipca 2015 roku I. P. przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy IV U 1090/16 Sądu Okręgowego w C. wynika również, że R. P. został zatrudniony u odwołującej z dniem 1 lipca 2003 roku na stanowisku kierownika działu wtryskarek za minimalnym wynagrodzeniem za pracę. Z dniem 1 lipca 2006 roku w/w objął stanowisko zastępcy dyrektora generalnego za wynagrodzeniem 6.903,08 zł brutto, a następnie z dniem 1 grudnia 2009 roku jego wynagrodzenie za pracę ustalono w stawce godzinowej wynoszącej 40,93 zł za godzinę pracy. Z dniem 5 stycznia 2012 roku R. P. objął stanowisko dyrektora produkcji, następnie z dniem 1 marca 2015 roku, na podstawie aneksu do umowy o pracę z dnia 23 lutego 2015 roku, stanowisko dyrektora produkcji (...) sp. z o.o., technologa przetwórstwa tworzyw sztucznych. Poczynając od dnia 1 marca 2015 roku wymiar czasu pracy w/w zredukowano do 7/8 etatu, a jego wynagrodzenie za pracę ustalono na kwotę 30.000,00 zł miesięcznie. Aneksem do umowy o pracę z dnia 24 sierpnia 2015 roku R. P. został przeniesiony na stanowisko dyrektora produkcji, a jego wynagrodzenie za pracę obniżono do kwoty 8.534,00 zł. W okresie od 1 kwietnia 2015 roku do 23 lipca 2015 roku R. P. przebywał na zwolnieniu lekarskim.

(v. dokumentacja znajdująca się w aktach sprawy IV U 1090/16 Sądu Okręgowego w C., w tym akta rentowe dotyczące I. P. i R. P. – kopie z akt k,127, kopia akt kontroli ZUS)

W dniu 28 kwietnia 2015 roku zainteresowana J. K. (1) zeznawała w charakterze świadka w sprawie VII P 844/14 Sądu Rejonowego w C., gdzie zeznała, że w okresie ostatnich dwóch lat wykonywała pracę na stanowisku dyrektora sprzedaży (...) P. i nic jej nie wiadomo, aby w tym czasie obok jej stanowiska pracy były jeszcze inne stanowiska dyrektorskie. Nadto zainteresowana zeznała, że do 2013 roku dyrektorem generalnym (...) P. był G. N., przy czym nie pamięta ona dokładnie, w jakich latach miało to miejsce. W późniejszym okresie przedsiębiorstwem zarządzał Prezes spółki razem z nią jako dyrektorem ds. sprzedaży. J. K. (1) wyjaśniła również, że spółka (...), na czele której stał Prezes, dzieliła się na dwie komórki organizacyjne, tj. (...) K. i (...) P., który następnie dzielił się na działy sprzedaży krajowej, eksportu i ofertowy, przy czym wszystkie te działy podlegały jej jako dyrektorowi ds. sprzedaży. W dalszym toku zeznań zainteresowana wskazała, że w strukturze organizacyjnej spółki (...) bezpośrednio pod stanowiskiem Prezesa jest stanowisko dyrektora generalnego, któremu podlega komórka (...) K.i przez kilka miesięcy 2014 roku stanowisko to piastował G. N..

(v. kopia protokołu rozprawy z dnia 28 kwietnia 2015 roku z akt VII P 844/14 k. 126)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku

o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) – dalej ustawa systemowa, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

W myśl art. 8 ust. 1 powołanej ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione między innymi w wyżej wymienionym przepisie.

Osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12 ust.1).

Pracownicy obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (art. 13 pkt 1).

Z mocy art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Z kolei w myśl art. 78 § 1 k.p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Zgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego (§2). Jeżeli nieważnością dotknięta jest tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Należy przy tym zauważyć, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być, w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, OSP 2007/4/41). Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika może być też w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05 OSNP 2006/11-12/191).

W związku z powyższym, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09 (LEX nr 509047) Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05 OSNP 2005/21/338, Biul. SN 2005/4/27, Wokanda 2005/9/22, Prok. i Pr.-wkl. 2005/11/44).

W niniejszej sprawie niekwestionowany i niesporny jest fakt wykonywania przez J. K. (1) pracy na rzecz spółki (...). Sporna jest jedynie wysokość wynagrodzenia za pracę, jakie miała z tytułu tego zatrudnienia otrzymywać.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Jednakże jak wskazał Sąd Najwyższy, w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05 (OSNP 2005/21/338, Biul. SN 2005/4/27, Wokanda 2005/9/22, Prok. i Pr.-wkł. 2005/11/44), „nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ k.c., w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, można przypisać – w okolicznościach każdego konkretnego wypadku – zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Należy bowiem pamiętać, że alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca – stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki – nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych”.

Mając na uwadze powyższe oraz ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny, Sąd Okręgowy podzielił pogląd organu rentowego, że przyznanie zainteresowanej aneksami do umowy o pracę z dnia 23 lutego 2015 roku i 25 marca 2015 roku wynagrodzenia za pracę w kwotach odpowiednio 12.000,00 zł i 24.000,00 zł, przy jednoczesnej redukcji wymiaru czasu pracy do 7/8 etatu, miało na celu wyłącznie umożliwienie jej uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Przede wszystkim zwraca uwagę fakt, że radykalne podwyższenie wysokości przysługującego zainteresowanej wynagrodzenia za pracę pozostawało w bezpośrednim związku czasowym z rozpoczęciem przez nią długotrwałego korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych związanych z chorobą i z macierzyństwem, albowiem w okresach od 6 maja do 7 czerwca 2015 roku oraz od 8 lipca do 15 listopada 2015 roku J. K. (1) przebywała na zwolnieniach lekarskich, a następnie w okresie od 16 listopada 2015 roku do 15 maja 2015 roku na urlopie macierzyńskim i dodatkowym urlopie macierzyńskim.

Istotny jest przy tym fakt, że podobna zbieżność czasowa zachodziła w przypadku zmian wysokości wynagrodzenia I. P., któremu z dniem 29 stycznia 2015 roku podwyższono wynagrodzenie za pracę z kwoty 1.600,00 zł miesięcznie do kwoty 43.000,00 zł miesięcznie, po czym w okresie od 9 lutego 2015 roku do 31 lipca 2015 roku w/w poprzemysłował na zasiłku chorobowym, a od dnia 1 września 2015 roku jego wynagrodzenie za pracę zostało obniżone do minimalnego wynagrodzenia krajowego oraz w przypadku zmian wysokości wynagrodzenia R. P., któremu z dniem 1 marca 2015 roku podwyższono wynagrodzenie za pracę z kwoty 40,93 zł za godzinę pracy (co przy 172 godzinach pracy w miesiącu dałoby kwotę 7.203,68 zł) do kwoty 30.000,00 zł miesięcznie, po czym w okresie od 1 kwietnia 2015 roku do 23 lipca 2015 roku w/w poprzemysłował na zasiłku chorobowym, a od dnia 24 sierpnia 2015 roku jego wynagrodzenie za pracę zostało obniżone do kwoty 8.534,00 zł.

Charakterystyczne jest przy tym i to, że w przypadku każdej z w/w osób radykalne podwyższenie wynagrodzenia było związane z równoczesnym obniżeniem wymiaru czasu pracy z pełnego etatu do 7/8 etatu w przypadku zainteresowanej i R. P. oraz do 3/4 etatu w przypadku I. P..

Powyzsza okoliczność ma bardzo istotne znaczenie w sprawie, albowiem zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1368 ze zm.) – dalej ustawa zasiłkowa, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia (ust. 2).

W przypadku zatem samego tylko podwyższenia w/w osobom wynagrodzenia za pracę, wpływ tegoż podwyższenia na wysokość świadczeń z ubezpieczenia społecznego, z których korzystanie rozpoczęły one w krótkim czasie po podwyższeniu, byłby niewielki.

W myśl jednak przepisu art. 40 ustawy zasiłkowej, w razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

W konsekwencji kumulatywna zmiana wysokości wynagrodzenia i wymiaru czasu pracy J. K. (2), I. P. i R. P. pozwoliła tym osobom na niezwłoczne rozpoczęcie korzystania z bardzo wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nieadekwatnych do wysokości odprowadzonych za te osoby składek na to ubezpieczenie.

Oczywiście powyższa sytuacja każdorazowo może być wynikiem jedynie zbiegu okoliczności, aczkolwiek zważywszy na fakt, że dotyczyła ona kilku osób zatrudnionych w tej samej spółce (z wiedzy Sądu wynika, że poza osobami w/w dotyczyło to jeszcze co najmniej 3 osób, tj. S. M., K. K.

i M. P.), jest to na tyle mało prawdopodobne, że wymaga szczegółowego zbadania, czy ze zmianą wysokości wynagrodzenia za pracę szła również zmiana faktycznie wykonywanych przez ubezpieczoną obowiązków.

Zdaniem Sądu Okręgowego zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje, że zmiana stanowiska pracy J. K. (1) dokonana aneksem do umowy o pracę z dnia 23 lutego 2015 roku była całkowicie fikcyjna.

Za fundamentalny dowód w tej kwestii uznać należy zeznania złożone przez J. K. (1) w sprawie VII P 844/14 Sądu Rejonowego w C., gdy zeznając bez związku ze sprawą niniejszą i nie mając świadomości, że może mieć to wpływ na jej uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w dniu 28 kwietnia 2015 roku stwierdziła jednoznacznie, że w okresie ostatnich dwóch lat wykonywała pracę na stanowisku dyrektora sprzedaży (...) P. i nic jej nie wiadomo, aby w tym czasie obok jej stanowiska pracy były jeszcze inne stanowiska dyrektorskie. Nadto zainteresowana zeznała, że do 2013 roku dyrektorem generalnym (...) P. był G. N., przy czym nie pamięta ona dokładnie, w jakich latach miało to miejsce. W późniejszym okresie przedsiębiorstwem zarządzał Prezes spółki razem z nią jako dyrektorem ds. sprzedaży. J. K. (1) wyjaśniła również, że spółka (...), na czele której stał Prezes, dzieliła się na dwie komórki organizacyjne, tj. (...) K. i (...) P., który następnie dzielił się na działy sprzedaży krajowej, eksportu i ofertowy, przy czym wszystkie te działy podlegały jej jako dyrektorowi ds. sprzedaży. W dalszym toku zeznań zainteresowana wskazała, że w strukturze organizacyjnej spółki (...) bezpośrednio pod stanowiskiem Prezesa jest stanowisko dyrektora generalnego, któremu podlega komórka (...)K.

i przez kilka miesięcy 2014 roku stanowisko to piastował G. N..

Zdaniem Sądu Okręgowego z treści powyższych zeznań jednoznacznie wynika, że z dniem 1 marca 2015 roku J. K. (1) nie objęła stanowiska dyrektora generalnego (...) P., albowiem gdyby tak było, to niespełna dwa miesiące później, tj. w dniu 28 kwietnia 2015 roku nie mogłaby ona twierdzić, że od dwóch lat cały czas pracuje na stanowisku dyrektora sprzedaży (...) P. i nic jej nie wiadomo, aby w tym czasie obok jej stanowiska pracy były jeszcze inne stanowiska dyrektorskie. Oczywiście jest, że zainteresowana nie mogłaby nie zauważyć, że z dniem 1 marca 2015 roku jej zakres obowiązków

i odpowiedzialności uległ radykalnej zmianie, szczególnie że szła za tym bardzo znacząca podwyżka wynagrodzenia za pracę. Co przy tym istotne, fakt zajmowania w chwili składania powyższych zeznań stanowiska dyrektora sprzedaży (...) P. J. K. (1) potwierdziła w swoich zeznaniach kilkukrotnie, wobec czego nie może tu być mowy o jakimkolwiek przejęciu lub pomyłce.

Powyższe zeznania zainteresowanej Sąd Okręgowy uznał za w pełni wiarygodne i miarodajne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem jak już powyżej nadmieniono składając je nie miała ona świadomości, że ich treść może mieć wpływ na jej uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Sprzeczne z powyższymi zeznaniami wyjaśnienia, jakie J. K. (1) składała w sprawie niniejszej, stanowią w ocenie Sądu Okręgowego jedynie przyjętą przez nią linię obrony i jako takie są całkowicie niewiarygodne, szczególnie w świetle pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z którego jednoznacznie wynika istnienie u odwołującej praktyki, mającej na celu uzyskiwanie przez pracowników wysokich świadczeń z ubezpieczeń społecznych poprzez niezgodne z ich przeznaczeniem wykorzystywanie mechanizmów obliczania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

Podobnie za wiarygodne uznał Sąd Okręgowy dokumenty w postaci kart wynagrodzeń zainteresowanej za lata 2013-2015 (k. 107-109); zestawień wysokości podstawy wymiaru składek zainteresowanej wraz ze wskazaniem sposobu ustalenia podstawy wymiaru składek w zaskarżonej decyzji (k. 111-113); kart wynagrodzeń G. N. za lata 2012-2015 (k. 117-121); kserokopii akt osobowych G. N.; akt osobowych I. P. załączonych do akt IV U 1090/16 Sądu Okręgowego w C. których kserokopie załączono do akt niniejszej sprawy, z których przeprowadzono dowody, albowiem ich wiarygodność i autentyczność nie była kwestionowana przez strony niniejszego procesu.

Za nic nie wnoszące do sprawy Sąd uznał zeznania świadka Ż. B., która poza potwierdzeniem kwestii w istocie między stronami niespornych, zasłaniała się niepamięcią lub niewiedzą i w istocie nie udzieliła żadnych istotnych informacji co do meritum sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego całokształt przedstawionych powyżej okoliczności, oceniany przez pryzmat doświadczenia życiowego oraz zasad logicznego myślenia, wskazuje że przyznanie J. K. (1) od dnia 1 marca 2015 roku wynagrodzenia za pracę w kwocie 12.000,00 zł i następnie od dnia 1 kwietnia 2015 roku w kwocie 24.000,00 zł miało na celu wyłącznie umożliwienie jej uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Z kolei wszystkie czynności związane z powyższym, w szczególności opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości odpowiadającej zwiększonemu wynagrodzeniu za pracę, miały charakter pozorny i służyły jedynie uwiarygodnieniu tej czynności w oczach osób trzecich, w tym organu rentowego. Faktycznie strony umowy o pracę wykorzystywały sytuację i tak ukształtowały warunki płacy, aby zapewnić odwołującej wysokie świadczenia z ubezpieczenia społecznego, co jednak odbyło się kosztem wszystkich uczestników systemu ubezpieczeń społecznych, co narusza zasady współzycia społecznego i czyni zakwestionowaną umowę nieważną w części dotyczącej wynagrodzenia za pracę (art. 58 § 2 i 3 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Skoro zatem zainteresowana nigdy faktycznie nie objęła stanowiska dyrektora generalnego (...) P., to należy przyjąć, że cały czas pracowała na stanowisku dyrektora handlowego, wobec czego organ rentowy prawidłowo ustalił dla niej podstawy wymiaru składek w spornym okresie jako pochodną od wynagrodzenia przysługującego jej na tym stanowisku pracy.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, oddalił odwołanie (...) sp. z o.o. w C. jako bezzasadne.

O obciążeniu odwołującej kosztami procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c., ich wysokość obliczając w oparciu o wartość przedmiotu sporu wynoszącą 14.213,00 zł i treść przepisu z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia odwołania.

Nadto na mocy art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego zainteresowanej J. K. (1), albowiem w istocie została już ona w niniejszej sprawie obciążona tymi kosztami (w kwocie 4.800,00 zł) na skutek odrzucenia jej własnego odwołania od decyzji ZUS z dnia 29 czerwca 2016 roku.

Zdaniem Sądu obciążenie zainteresowanej tymi kosztami po raz drugi, choć formalnie dopuszczalne, z uwagi na pełnienie przez nią w niniejszej sprawie różnych ról procesowych, tj. roli odwołującej i zainteresowanej, godziłoby w społeczne poczucie sprawiedliwości. Nadto sam udział zainteresowanej w niniejszej sprawie, dotyczącej odwołania płatnika składek (...) sp. z o.o. w C., nie spowodował powstania po stronie organu rentowego żadnych dodatkowych kosztów zastępstwa procesowego.